

Komiteen drøftede spørgsmålet om gennemførelsen af de af et medlemsland ratificerede konventioner i dette medlemslands områder uden for moderlandet. Efter ILOs nuværende statut skal et medlemsland, der er ansvarligt for sådanne områder, efter at have ratificeret en arbejdskonvention afgive erklæring til arbejdsbureauet om, hvorvidt denne konvention også finder anvendelse i dets forskellige besiddelser uden for moderlandet, eventuelt om den kun finder anvendelse her med nærmere angivne forbehold.

Fra visse sider — særlig de østeuropæiske lande — kritiseredes denne ordning, idet de pågældende delegerede fandt, at en sådan bestemmelse gav kolonimagterne mulighed for at hindre, at rimelige arbejdsforhold blev gennemført i deres oversøiske besiddelser. Disse delegerede ønskede derfor bestemmelsen afskaffet, således at et medlemslands ratifikation af en konvention uden videre gjorde konventionen anvendelig overalt i dets territorium.

Fra anden side i komiteen blev det gjort gældende, at bestemmelsen i statuten var en støtte for sociale fremskridt i disse områder uden for moderlandet, idet den muliggjorde en gradvis gennemførelse af de normer for arbejdsvilkår o. s. v., som man på grund af disse områders mere tilbagestående samfundsforhold ikke straks kunne gennemføre i samme udstrækning som i moderlandet.

I øvrigt beskæftigede komiteen sig særlig med gennemførelsen i en række medlemslande af konventioner om afskaffelse af tvangsarbejde og om retten til at danne frie og uafhængige arbejdsgiver- og fagforeninger.

Særlig gav spørgsmålet, om lovgivningen og de faktiske tilstande i Sovjetunionen var i overensstemmelse med ILO-konventionen af 1948 om foreningsfrihed — som Sovjetunionen har ratificeret — anledning til en langvarig diskussion.

Det blev således i komiteen gjort gældende, at de sovjetiske fagforeninger ikke — således som fagforeninger i de fleste lande — havde til formål at varetage deres medlemmers interesser, at de var behersket af regeringen og det kommunistiske parti, at arbejderne ikke havde fri adgang til at danne fagforeninger efter eget ønske, og at de

ikke havde frihed til at stå uden for fagforeningerne.

Den sovjetiske regeringsrepræsentant gjorde heroverfor gældende, at de sovjetiske fagforeninger arbejdede for mål som forøgelse af produktionen, hvilket under en socialistisk økonomi var i arbejdernes interesse, at en forskrift om indregistrering af fagforeninger som betingelse for påbegyndelse af deres virksomhed ikke var ensbetydende med regeringskontrol med fagforeningerne, og at den pågældende bestemmelse i øvrigt ville blive afskaffet, og at arbejderne havde adgang til at stå uden for fagforeninger uden at lide skade af denne grund.

Som resultat af denne drøftelse måtte komiteen fastslå, at der blandt dens medlemmer gjorde sig forskellige opfattelser af begrebet foreningsfrihed gældende. Under hensyn til, at ny lovgivning om emnet var under forberedelse i Sovjetunionen, besluttede komiteen at udsætte den videre drøftelse af spørgsmålet indtil den næste konference, ved hvilken der skulle foreligge en indberetning fra regeringen i Sovjetunionen om den seneste udvikling på foreningsfrihedens område.

Under en påfølgende drøftelse i konferencens plenarforsamling af de af komiteen behandlede spørgsmål udveksledes på synspunkter vedrørende statuttens bestemmelser om gennemførelse af konventioner i områder uden for moderlandet og om foreningsfriheden i Sovjetunionen. Om dette sidste spørgsmål gjorde de østeuropæiske delegerede særlig gældende, at spørgsmålet om fagforeningsfriheden ikke kunne betragtes uafhængigt af det i vedkommende land bestående politiske, økonomiske og sociale system. Andre talere anså det derimod for godtgjort, at der i Sovjetunionen ikke bestod foreningsfrihed i den forstand, hvori dette begreb måtte forstås i konventionen af 1948 om foreningsfrihed, og at Sovjetunionen burde erkende dette ved at opsigte denne konvention.

4. Nedsættelse af arbejdstiden.

(2. behandling).

Den komité, der af konferencen blev nedsat til at behandle dette punkt på dagsordenen, kom til at bestå af 96 medlemmer